

N. 10-04-2020 Visie samenwerking onderwijs en jeugdhulp

Versie april 2020

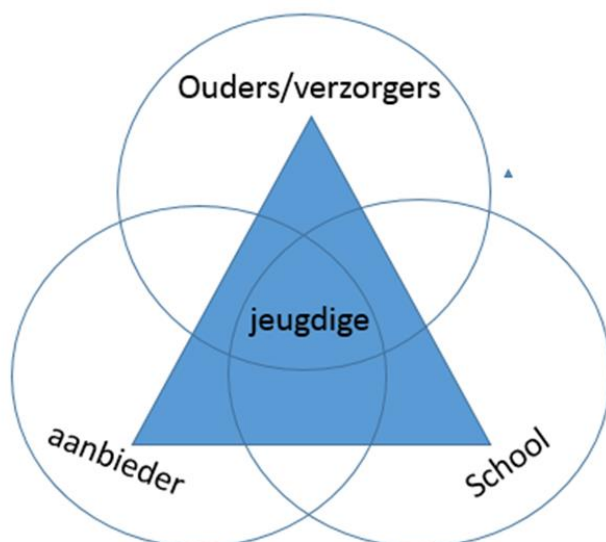
1. Aanleiding

De samenwerking in de school om voor een jeugdige passende hulp te regelen in samenhang tussen Passend Onderwijs en jeugdhulp is een lokale verantwoordelijkheid. Om deze samenwerking te verbeteren zijn lokaal verschillende initiatieven genomen. Daarbij is er sprake van aansluitende afspraken en afstemming, die gemeente overstijgend zijn.

2. Samenwerking voor de leerling

Jeugdigen en zijn/haar ouders/verzorger(s), onderwijs en de jeugdhulpaanbieders werken samen op school om jeugdigen veilig te laten opgroeien, hen gezamenlijk voor te bereiden op volwassenheid door middel van het overbrengen van kennis, vaardigheden en attitude.

Als het met een leerling op school niet goed gaat qua leerprestaties dan kan dat zijn uitwerking hebben op de thuissituatie. En andersom ook, als het met de jeugdige thuis niet goed gaat om welke reden dan ook, kan dat zijn weerslag hebben op de prestaties op school. Voor deze jeugdigen kan het nodig zijn dat er (tijdelijk) een samenhangende aanpak wordt gerealiseerd voor hulp, zorg en ondersteuning, hetzij voor de aanpak van de problematiek die te maken heeft met gedrag, hetzij vanuit de onderwijskundige problematiek, of een combinatie van de twee. Belangrijk is dat de aanpak de jeugdige centraal houdt en rekening houdt met de verschillende leefwereld van je jeugdige.

In het Meerjarenperspectief 'Duurzaam investeren in onze jeugd' is opgenomen dat er sluitende afspraken worden gemaakt over de aansluiting passend onderwijs en jeugdhulp door de gemeenten/subregio's, die worden geborgd door bestuurlijk (gemeenten en samenwerkingsverbanden) geaccordeerde afspraken over de aansluiting onderwijs en jeugdhulp.

De 10 (voorheen 17) gemeenten van de regio Zuid-Holland Zuid, de 6 samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (verder SWV), het Jeugd Ervaringen Team (verder JET), Stichting Jeugdteams, de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (verder Serviceorganisatie) hebben als gevolg de krachten gebundeld en de intentie uitgesproken om dit in samenhang uit te werken.

Deze bundeling van krachten heeft zich reeds bewezen. In 2016 zijn er afspraken gemaakt over de samenwerking tussen het onderwijs, de Serviceorganisatie en de EED- aanbieders voor toeleiding en inzet van Enkelvoudige Ernstige Dyslexie zorg (verder EED-zorg). Deze afspraken zijn succesvol gebleken. Het prevalentiecijfer voor de instroom naar EED-zorg is fors gedaald. Deze inmiddels duurzame relatie willen we versterken en uitbouwen, door gezamenlijk aan de slag te gaan met de aansluiting onderwijs en jeugdhulp.

Dit hebben we gedaan, doordat er door de partijen met elkaar drie doelen zijn geformuleerd. Deze doelen zijn in de regio bestuurlijk omarmd en geland in de gemeenschappelijke paragrafen.

De doelen zijn:

1) Samenwerking bij signalering

Er is behoefte aan afspraken over samenwerking bij signalering van problemen en de inzet van jeugdhulp tussen de ouders/jeugdige, jeugdprofessionals en IB-ers.

De samenwerkingsafspraken dienen om het continueren van de schoolgang in combinatie met preventieve en/of (jeugd)hulp die aan de jeugdige wordt geboden, te bevorderen.

Dit doel zal door een werkgroep in 2020 worden uitgewerkt.

2) Vaste schakel (3.1)

Er is behoefte aan zichtbaarheid en aanwezigheid van een (vaste) schakel met / naar jeugdhulp op elke school.

3) Jeugdhulp op school (3.2)

Binnen de regio ZHZ zijn er onderwijslocaties (nieuwe en bestaande) waar meerdere jeugdigen in één klas structureel hulp, zorg en ondersteuning nodig hebben vanuit de Jeugdwet. De organisatie van jeugdhulp in de school kan beter. Wat is er voor nodig om dat te realiseren?!

3. Samenwerking organiseren

3.1 Vaste schakel

Uit de overleggen met alle partijen werd duidelijk dat het samenhangend organiseren van hulp, zorg en ondersteuning voor een jeugdige op school in samenhang met thuis verschillende uitdagingen kent. Verschillende werelden met verschillende gebruiken en een andere taal worden geacht intensief samen te werken:

- Als er zorgen zijn over een leerling is het wenselijk, dat de verschillende partners elkaar tijdig weten te vinden.
- Met de jeugdige en ouders kan dan gesproken worden om de zorgsignalen te onderzoeken en zo nodig de nodige interventies in te kunnen zetten.

- De school heeft een eigen zorgstructuur.
- Het is wenselijk om een 'vaste schakel' met kennis en expertise op jeugdhulp toe te voegen aan deze zorgstructuur. Dit ter ondersteuning van leerkrachten, IB-ers bij hun signaleringstaak, het voeren van gesprekken met de leerling en zijn/haar ouders, het zo nodig onderzoeken van de thuissituatie, het mede opstellen van een domein overstijgend plan (onderwijs jeugdhulp), ouders ondersteunen bij een eventuele inzet van een jeugdhulpaanbieder, de juiste plek binnen de veiligheidsketen etc.¹

Kenmerken vaste schakel jeugdhulp

Het uitgangspunt is dat op school vroegtijdig wordt gesignaleerd. Dit begint bij de leerkracht in de klas. De leerkracht bespreekt zijn signalen met de IB-er/zorgcoördinator/mentor. Indien er een vervolg nodig is, wordt vervolgens het gesprek met de jeugdige en ouders aangegaan om de vraag te verhelderen en indien nodig de hulpvraag te formuleren. Uitgangspunten zijn, dat de leerling en ouders niet steeds hoeven te schakelen tussen professionals en dat de problematiek van de jeugdige in de thuissituatie onderdeel is van het gesprek en de afweging en inzet van hulp, zorg en ondersteuning. Dit betekent dat de personen met deze expertise bij de jeugdige en zijn ouder(s) aan tafel zit. Met toestemming van de leerling en ouders kan informatie worden gedeeld, zodat hulp, zorg en ondersteuning efficiënt kan worden geregeld. De benodigde hulp, zorg en ondersteuning vanuit het onderwijs, het jeugdteam en/of de regionale zorgmarkt wordt in samenhang georganiseerd. Er zijn vaste momenten van overleg tussen de disciplines die verbonden zijn aan de school. Deze personen hebben de bevoegdheid om een integraal arrangement te organiseren.

De vaste schakel is niet één fysiek persoon, maar een team in vaste samenstelling, vanuit verschillende disciplines, verbonden aan de school:

De vaste schakel bestaat in ieder geval uit:

- **De Intern begeleider (PO) dan wel Zorg coördinator (VO) van de school**
- **Kernteam (PO) dan wel begeleider passend onderwijs (VO) vanuit het Samenwerkingsverband**
- **Jeugdprofessional dan wel functionaris met dezelfde bevoegdheden voor doorverwijzing.**

Bovenstaande leidt tot de volgende kenmerken van een vaste schakel jeugdhulp:

- Heeft tijd beschikbaar om op school aanwezig te zijn;
- Heeft een eigen plek binnen de zorgstructuur op school;
- Voegt expertise toe;
- Werkt samen met de IB-er en SMW-er op school;
- Denkt en werkt systemisch;
- Is vanaf de eerste signalering betrokken;
- Kan de vraag verhelderen en de doelen scherp stellen voor de ouders en de leerling;
- Kan de ondersteuningsbehoefte van de leerling en zijn ouders goed in kaart brengen;
- Trekt in een vroeg stadium met de betrokkenen op school op;
- Heeft kennis over hoe jeugdhulp en onderwijs op elkaar aansluiten;

¹ Verslag Doe-dag 12 juni 2018

- Heeft kennis van lokale voorzieningen/toegang tot jeugdhulp/regionale zorgmarkt/veiligheid;
- Schakelt snel en direct met het lokale team en de regionale zorgmarkt;
- Kan integraal arrangeren;
- Heeft de bevoegdheid voor de toegang naar jeugdhulp.
- Kan zo nodig afschalen naar voorveld.

Stand van zaken vaste schakel per april 2020:

In Zwijndrecht worden met scholen voor PO en VO, de jeugdprofessional en het Samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de concretisering van de vaste schakel. Dit zal kunnen dienen als een model voor de andere gemeenten. Hierbij moet worden vermeld dat in andere gemeenten vaak al vergaande goede afspraken over de verbinding onderwijs-jeugdhulp zijn gemaakt en dat slechts een uitlijning met de regionale afspraken zal volstaan.

3.2 Jeugdhulp op school

Kern is dat de SO Jeugd een perceel 'Jeugdhulp in de school' heeft ingericht met als voordelen:

- meer grip op jeugdhulp in de school,
- afstemming op inzet en
- minder bureaucratie.

Jeugdhulp-partijen kunnen inschrijven op het perceel, waarbij er per school één of hooguit twee aanbieders jeugdhulp op die school zullen aanbieden. Daarmee worden deze jeugdhulp-aanbieders vaste gezichten en partners in de scholen. Voordeel voor de scholen is dat laagdrempelig leerlingen kunnen worden voorgedragen voor jeugdhulp in de school, zonder dat daaraan een aanvraag naar de gemeente aan vooraf gaat. Voorwaarde is dat een poortwachter beoordeelt welke kinderen/jongeren binnen de school in aanmerking komen. De poortwachter is een kleine commissie van twee deskundigen vanuit het Samenwerkingsverband en Stichting Jeugdteams.

Aanbieders zijn er zelf verantwoordelijk voor om prioriteit aan te geven om de jeugdhulp binnen scholen te gaan bieden. Afstemming tussen mensen die met het kind bezig zijn, is noodzakelijk en onvermijdelijk. Pleidooi is gehouden voor een integraal kindgesprek en dat de kinderen daarin ook een verantwoordelijkheid hebben.

Stand van zaken perceel jeugdhulp per april 2020

De SOJ heeft aangegeven dat het organiseren en implementeren van het perceel jeugdhulp een te omvangrijk project is geworden, waarvoor extern projectleiding is aangezocht. De projectleider, Mw Jenny Bos stelt een plan van aanpak op, zodat er handvatten zijn voor de komende tijd. Duidelijk is wel dat de ambitie, die er was om de implementatie gereed te hebben bij aanvang van het schooljaar 2020-2021 nu ambitieus is.

4. Draagvlak

Op grond van het MJP werken **vanaf 2020** alle gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid de in deze visie genoemde kenmerken lokaal uit in hun lokale plan van aanpak en gaan deze gebruiken om de aansluiting (passend) onderwijs en jeugdhulp in te richten.